

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Fidei Formvlarvm Praecipve Avgvstanae Confessionis Ivstitia Et Vsv

**Bernhold, Johann Balthasar
Schifflin, Johann Sigismund**

Altorfii, [1730]

§V.

[urn:nbn:de:bsz:31-67824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67824)

[*ex hisce opinor decidi oportere quaestionem: Num scilicet formulae fidei sint scripta mere humana, an aliquo tantum modo sacra et diuina? conf. WERNSDORFF. l. c. p. 475. et CARPZOV. l. c. p. 3.*]

§. V.

Huius Of-
ficia.

Normam cum appellamus, explicandum restat, quodnam illae in Ecclesia, cuius formulae fidei sunt, habeant *officium normandi*, siue formandi fidem, quod *duplex* statuimus, norma enim eo facit, ut uel opus producendum dirigat, uel productum aestimet. Formulae fidei itaque uel instruunt et dirigunt coetus fidem concipiendam, doctrinae puta cognitionem et professionem, uel fidem iam conceptam aestimant, siue diiudicant et de ea decidunt. Formulas fidei instruere et dirigere fidem primo concipiendam, inde manifestum est, quia Scripturae S. ueritates explicatas tantum et applicatas exhibent; cum enim haec omnium consensu dirigat & instruat fidem nostram, certe quicquid cum illa ex asse perpetuo conuenit, hoc ipso quod conuenit, simul de ui instruente et dirigente fidem suo modo participat, *δευτέρας* nempe et *ἐπιμένως*; ut loqui amant. [*quaesitum fuit: num formula fidei principium concipiendae fidei esse possit? quam quaestionem nulli dubitamus, secundum modo dicta, affirmare*] non tantum ueritates et sententiae diuinae in formulis fidei expressae, sed et ipsae phrasae, loquendique modi dirigere et instruere omnino possunt et debent cognitionem iuxta et professionem Ecclesiae, quae eiusmodi formulam condidit et recepit; ipsum namque Scripturae S. de diuinis ueritatibus sensum uero aptoque modo expressum et determinatum sistunt. Si qui scholae termini uulgi captum transcendent in fidei formulis occurrant, uulgi quidem cognitionem dirigere et instruere nequeunt, sed instruunt tamen et dirigunt illorum cognitionem, qui aliis docendis in illa Ecclesia praesunt, [*aliter paululum rationes subducentes*]
uid. B.

uid. B. WERNSDORFF. l. c. p. 496. 497. et CARPZOV. l. c. p. 3. 5. qui tamen facile nobiscum conciliari possunt.] Pari modo res se habet cum altero normae officio, quod diximus in eo consistere, ut formulae fidei aestiment, diiudicent, et decident de fide iam concepta. Num fides recte an secus se habeat, ex eius cum fidei formulis collatione ideo secure & recte ostendi potest, cum hae ipsum Dei uerbum contineant, uel ipsis diuini spiritus uerbis conceptum, uel iusta consequentiae lege, aliis licet uerbis propositum. Aestimant itaque et decidunt de doctrina uera, uirtute diuini uerbi, supremi controuersiarum iudicis; quod si iam doctrina aliqua cum quadam uerae Ecclesiae formula exacte collata, ab ea reuera penitusque abhorreat, falsa utique pronuncianda uenit, cum non tam formulae fidei, quam ipsi Scripturae Sacrae, cuius illa est nuncia atque testis, aduersetur. Si qui obueniunt in Ecclesia modi loquendi a stilo formularum fidei diffoni, dispiciendum erit, num sensu differant a doctrina in formulis contenta, an uerbis modo? Si posterius, monendum eiusmodi Ecclesiae membrum, ut cum Ecclesia, Dei domicilio sedeque ueritatis, unum loquatur, τὸ αὐτὸ, e Pauli I. ad Corinth. I. 10. praeepto: Si non uerbis, sed et sensu a recepta in formulis fidei doctrina recedant phrasae, ceu falsae reiiciendae et damnandae erunt.

§. VI.

Quo duplici officio ut rite fungantur formulae fidei, necesse est, ut Scripturae S. sensum, quibus is uarie quandoque effertur uerbis, in compendiarium summam colligant, perspicue et plene proponant, loquendi modos hinc inde sparsos et uagos, sensumque itidem hic illic distributum, concinne apteque figant, accurateque determinent. Haecenus dictum fuit ueram doctrinam peti et aestimari posse e fidei formulis et ex Ecclesiae consilio debere. Restat, ut duo tantum *monita* dictis addam. Primum est: Formulas fidei instruere et decidere et Requisite.
tantum